

Sobre la conveniència d'una *emendatio nominarum* en *Myotragus batei* Crusafont i Àngel, 1966 i *Myotragus pepgonellae* Moyà-Solà i Pons Moyà, 1982

Josep QUINTANA

SHNB

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Quintana, J. 2004. Sobre la conveniència d'una *emendatio nominarum* en *Myotragus batei* Crusafont i Àngel, 1966 i *Myotragus pepgonellae* Moyà-Solà i Pons Moyà, 1982. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 47: 19-21. ISSN 0212-260X. Palma de Mallorca.

S'analitzen, a la llum del Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica (ICZN), els canvis en les grafies de *Myotragus batei* Crusafont i Àngel, 1966 i *Myotragus pepgonellae* Moyà i Pons, 1982 proposats per Bover i Alcover (2000) mitjançant una *Emendatio nominarum*. Es considera que tant *batei* com *pepgonellae* són grafies originals correctes, en haver-se formulat segons les regles de la gramàtica llatina (article 31.1.1 del ICZN) i en no incomplir cap dels requisits de l'article 32.5 del ICZN. Per aquestes raons, els noms *bateae* i *pepgonellai* proposats per Bover i Alcover (2000) s'han de considerar grafies posteriors incorrectes formulades en el si d'una esmena injustificada.

Paraules clau: *Myotragus batei*, *Myotragus pepgonellae*, article 31.1.1, article 32.5, esmena injustificada.

ON THE EMENDATIO NOMINARUM CONVENIENCE IN *Myotragus batei* CRUSAFONT & ANGEL, 1966 AND *Myotragus pepgonellae* MOYÀ-SOLÀ & PONS-MOYÀ, 1982. The writing changes proposed by Bover & Alcover (2000) in *Myotragus batei* Crusafont & Angel, 1966 and *Myotragus pepgonellae* Moyà-Solà & Pons-Moyà, 1982 are analysed in the light of the International Code of the Zoological Nomenclature (ICZN). In this note, the specific names *batei* and *pepgonellae* are considered right writing according to the latin grammar (article 31.1.1 of the ICZN) and the article 32.5 of the ICZN. In consequence, the proposed names *bateae* and *pepgonellai* by Bover & Alcover (2000) are considered modern inaccurate writings demanded in a unjustified emendation context.

Keywords: *Myotragus batei*, *Myotragus pepgonellae*, article 31.1.1, article 32.5, unjustified emendation.

Josep QUINTANA, C/ de Gustau Mas, 79-1er, 07760 Ciutadella de Menorca, Illes Balears.

Recepció del manuscrit: 22-mar-04; revisió acceptada: 1-jul-04.

Introducció

En el seu treball sobre la identitat taxonòmica de *Myotragus binigausensis* Moyà-Solà i Pons-Moyà 1980, Bover i Alcover (2000) fan una *emendatio nominarum* en la qual es canvien els noms de dues espècies pertanyents al gènere

Myotragus Bate, 1909: *M. batei* Crusafont i Àngel, 1966 per *M. bateae* i *M. pepgonellae* Moyà-Solà i Pons Moyà, 1982 per *M. pepgonellai*, fent ús, com diuen els mateixos autors de l'*emendatio nominarum*, del genitiu femení en el cas de *M. batei*, en tractar-se d'una espècie dedicada a Dorothea Minola Bate, i del genitiu mas-

culí en el cas de *M. peponellae* en derivar el nom de l'espècie d'un personatge del folklore mallorquí (en Pep Gonella).

En aquesta nota es pretén determinar, segons el Codi Internacional de Nomenclatura Zoològica (ICZN), la conveniència o no de l'*emendatio nominarum* de Bover i Alcover (2000), així com la correcció o no dels canvis proposats per aquests autors.

Emendatio nominarum

Els canvis proposats per Bover i Alcover (2000) suposen que les grafies originals són incorrectes. En l'article 32.2 el ICZN sobre grafies originals diu:

"La grafia original d'un nom és la "grafia original correcta" a menys que es pugui demostrar que és incorrecta segons el que s'estipula en l'article 32.5."

L'article 32.5 fa referència a les grafies originals incorrectes que s'han de corregir. En el segon apartat d'aquest mateix article (32.5.2) diu que una grafia s'ha de corregir en el cas d'un nom publicat amb un signe diacrític o d'un altre tipus, un apòstrof o un guió, o com un nom de nivell específic publicat com paraules separades de les quals alguna és una abreviatura. En cap dels apartats d'aquest article es preveu que un nom específic s'hagi de canviar a causa del seu gènere gramatical.

Segons l'article 32.3, que fa referència a la conservació de la grafia original correcta:

"La grafia original correcta d'un nom s'ha de conservar inalterada, llevat de si és obligatori el canvi de sufix o terminació de gènere gramatical d'acord a l'article 34"

L'article 34 fa referència als canvis obligatoris de grafia a conseqüència de canvis de categoria o combinació; en l'article 34.2, referent als noms de nivell espècie, diu el següent:

"La terminació d'un nom llatí o llatinitzat de nivell espècie, adjectiu o participi, ha de concordar en gènere gramatical amb el nom genèric amb què estigui combinat en cada moment [Art.

31.2]; si la terminació de gènere gramatical és incorrecta s'ha de canviar de manera concordant (l'autor i la data del nom no varien) [art. 50.3.2]."

Segons el que s'ha dit fins ara, s'analitzen els canvis proposats per Bover i Alcover (2000).

Bateae per batei

Segons l'article 31.1.1, la terminació *-i* de Crusafont i Àngel (1966) es pot considerar correcta, ja que es correspon amb la terminació del genitiu de la segona declinació.

La terminació *-i* permet que el nom específic concordi en gènere gramatical amb el nom genèric, estant així d'acord amb l'article 34.2.

La terminació *-ae* de Bover i Alcover (2000) s'aplica segons l'article 31.1.2 (*Si un nom de nivell espècie és un substantiu en genitiu format directament a partir d'un nom personal modern, s'ha de formar afegint-hi la terminació -ae si es el nom personal d'una dona o dones*), la qual cosa es considera correcta segons l'ICZN. En canvi, en utilitzar l'article 31.1.2 i en indicar de forma clara que fan ús del genitiu femení incompleixen l'article 34.2; és a dir, el nom específic (femení) no concorda en gènere gramatical amb el nom genèric, que és masculí (*Myotragus*). En aquest cas, a més, no és aplicable l'article 32.5.2.4, ja que el nom específic s'ha llatinitzat i ha de concordar en gènere gramatical amb el nom genèric.

Per tot això, la terminació en *-i* proposada per Crusafont i Àngel (1966) s'ha de considerar com una grafia original correcta, en estar d'acord amb l'article 32.2 i no incomplir l'article 32.5.

Peponellai per peponellae

Moyà-Solà i Pons Moyà, (1982) fan ús de l'article 31.1.1. (*Si un nom de nivell espècie és un substantiu en genitiu, format a partir d'un nom personal llatí o d'un nom personal modern que està o s'ha llatinitzat, s'ha de formar segons les regles de la gramàtica llatina*) a l'hora d'aplicar

la terminació *-ae*. Malgrat tractar-se d'un nom masculí (Pep Gonella), la terminació en *-a* obliga (en virtut de l'article 31.1.1) a formar el genitiu segons la primera declinació. En tractar-se d'un nom masculí concorda també en gènere gramatical amb el nom genèric (*Myotragus*). Si hi hagués algun dubte en relació amb aquesta última afirmació, s'ha de dir que la terminació en *-ae* no incompleix l'article 31.2 en tractar-se d'un nom compost (Pep Gonella) en aposició que no necessita concordar en gènere gramatical amb el nom genèric amb què es combina. Bover i Alcover (2000) fan ús de l'article 31.1.2 a l'hora de fer els canvis en la designació de l'espècie (en aquest cas, la terminació ha de ser *-i* en tractar-se d'un nom masculí). Pel que s'ha dit abans, la terminació en *-i* de Bover i Alcover (2000) incompleix l'article 31.1.1. Donat que el nom proposat per Moyà-Solà i Pons Moyà, (1982) (*peponellae*) correspon a la grafia original i és correcte, ja que no incompleix l'article 32.5, té preferència sobre el nom específic proposat per Bover i Alcover (2000).

Conclusions

Segons l'article 32.5 de l'ICZN, els noms específics de *batei* i *peponellae* no es poden considerar com a grafies incorrectes que s'hagin de corregir. Per aquesta raó, i segons l'article 33.2.3 de l'ICZN, l'esmena de Bover i Alcover (2000) es pot considerar com una esmena injustificada, de forma que els noms específics *bateae* i *peponellai* són sinònims moderns de *batei* i *peponellae*, amb els quals entra en homonímia.

Agraïments

Estic molt agraït a Pilar Vinent, del Servei de Normalització Lingüística del Consell Insular de Menorca per haver corregit aquest treball.

Bibliografia

- Bover, P. i Alcover, J. A. 2000. La identitat taxonòmica de *Myotragus binigausensis* Moyà-Solà i Pons-Moyà 1980. *Endins*, 23: 83-88.
- Crusafont, M. i Angel, B. 1966. Un *Myotragus* (Mammifère, Ruminant) dans le Villafranchienne de l'île de Majorque: *Myotragus batei* nov. sp. *C.R. Acad. Sci. Paris*, 206: 2012-2014.
- Moyà-Solà, S. i Pons-Moyà, J. 1982. *Myotragus peponellae* nov. sp., un primitivo representante del género *Myotragus* Bate, 1909 (Bovidae, Mammalia) en la isla de Mallorca (Balears). *Acta Geológica Hispánica*, 17 (1-2): 77-87.
- Ride, W.D.L. (President del ICZN). 2000. *Código Internacional de Nomenclatura Zoológica*. Cuarta edición. Texto oficial español Edita: CSIC-Museo Nacional de Ciencias Naturales, Caja España, The International Commission on Zoological Nomenclature i la Sociedad de Amigos del Museo Nacional de Ciencias Naturales. 156 pp.